

“คุณพยาบาลคะ ปวดแผลคะ”

“คะๆ เดี่ยวให้ยาแก้ปวดนะคะ”

“คุณพยาบาลคะ หนาวคะ”

“คะ งั้นห่มผ้าอีกผืนนะคะ”

เสียงที่ไม่เคยได้ยิน

ถ้ามีใครสักคนถามฉันว่า “ฉันเป็นพยาบาลที่ดีไหม” ฉันจะตอบคำถามกลับด้วยความภาคภูมิใจว่า “ฉันคิดว่าฉันเป็นพยาบาลที่ดี” ถ้าผู้ป่วยร้องขอหรือต้องการอะไร เพียงแค่ให้บอก ถ้าพอจะทำได้ ฉันจะทำให้ทันที ในทุกวันของการทำงาน ฉันจึงทำงานแบบที่พยาบาลที่ดีควรจะเป็น ฉันคิดในมุมมองของฉัน

จนกระทั่งวันหนึ่ง ไม่รู้ว่าจะเรียกว่าโชคดีหรือโชคร้าย ฉันต้องกลายมาเป็นผู้ป่วยซะเอง แม้ว่าเวลาจะผ่านมาเกือบ 7 ปีแล้ว แต่เหตุการณ์ในครั้งนั้นก็ยังคงชัดเจนในความทรงจำ เหมือนเพิ่งเกิดขึ้นได้ไม่นานนี้

การเจ็บป่วยครั้งนั้นกว่าจะวินิจฉัยโรคได้ ฉันต้องมาตรวจถึงสามครั้ง ซึ่งในครั้งที่สามอาการทรุดหนักลงกว่าครั้งก่อนหน้า ในแวบแรกของความคิदनั้น ฉันไม่คิดจะมาตรวจอีกด้วยซ้ำ เนื่องจากคิดว่าคงเป็นไข้หวัดธรรมดาอย่างที่เคยตรวจมาแล้วสองครั้ง และที่แผนกฉุกเฉินของโรงพยาบาลนั้นเป็นที่รู้กันว่าเป็นแผนกที่ยุงที่สุด มีแต่คนไข้ฉุกเฉินมารับบริการ ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ ฉันไม่อยากจะมาเลย ที่ตัดสินใจมา เพราะรู้ตัวดีว่าร่างกายจะไม่ไหวแล้ว ในฐานะที่ฉันเป็นพยาบาลจึงคิดว่าการมาให้ประวัติด้วยตัวเองในขณะที่ยังมีสติจะดีกว่า ไม่เช่นนั้นครอบครัวของฉันคงจะลำบากถ้าฉันเป็นอะไรไป โดยเฉพาะคุณแม่คงเป็นห่วงและกังวลมากที่สุดทีเดียว

Behind The Scene

เรื่องเล่าเรัฟพลบ

นางสาวมยุรี อภิวัฒน์ภักดิ์
ฝ่ายการพยาบาล
ห้องผ่าตัดสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อมาถึงโรงพยาบาลประมาณหกโมงเย็น ทันทีที่รถแท็กซี่จอดหน้าแผนกฉุกเฉิน ฉันและคุณแม่ลงจากรถแท็กซี่ ขณะกำลังเดินเข้าไปในแผนกเพื่อยื่นบัตร มีพนักงานเวรเปลหนุ่มคนหนึ่งเข็นรถนั่งเข้ามาหาทั้งๆ ที่ยังไม่ได้เรียก

“ผมจำพี่ได้ พี่เป็นเจ้าหน้าที่ที่นี่” เด็กหนุ่มคนนั้นกล่าวพร้อมกับรอยยิ้ม

ฉันยิ้มตอบให้เขาเท่าที่มีแรงยิ้มในตอนนั้น คิดในใจว่าเขาช่างเป็นคนช่างสังเกต คงจะประกบกับลักษณะท่าทางของฉัน ที่แทบจะยืนไม่ไหวในตอนนั้น ใบหน้าซีดขาวจากการเป็นไข้มาตลอด 5 วัน รับประทานอาหารได้น้อยมาก ปวดเมื่อยตามตัวไปหมด และอาการคลื่นเนื้อคลื่นตัวเริ่มก่อตัวขึ้นมาอีกครั้ง

เมื่อถึงแผนกฉุกเฉินมีคนไข้หลายคนรอการตรวจรักษาอยู่อย่างที่ฉันคิดไว้แต่แรก เจ้าหน้าที่เดินทำงานกันขวกไขว้ ผู้ป่วยบางคนนั่งนิ่งอย่างมีความหวัง บางคนนอนขดตัวบนรถนอน แต่ละคนมีญาติที่แสดงสีหน้าเป็นกังวลยืนอยู่ในบริเวณใกล้ๆ ญาติบางส่วนต้องออกมายืนรอข้างนอกด้วยความจำกัดของสถานที่

ในที่สุดฉันก็ได้ตรวจ ผลการตรวจพบว่า มีไข้สูง เกล็ดเลือดและเม็ดเลือดขาวต่ำมาก แพทย์สงสัยว่าเป็นไข้เลือดออก จึงทำการรับเข้านอนในโรงพยาบาลเพื่อทำการรักษาทันที ที่หอผู้ป่วยสามัญหญิงแห่งหนึ่ง เวลาในตอนนั้นเกือบสามทุ่มแล้ว การนอนโรงพยาบาลครั้งนี้ นับเป็นครั้งที่สองของฉันแล้ว ซึ่งครั้งแรกเกิดขึ้นเมื่อตอนฉันอายุประมาณ 12 ปี สาเหตุก็เพราะป่วยด้วยไข้เลือดออกเช่นเดียวกัน

จากประสบการณ์การเป็นนักศึกษาพยาบาล ได้ฝึกปฏิบัติงานผ่านหอผู้ป่วยแบบนี้มาหลายแผนก แต่วันนี้สถานที่ที่ฉันรู้สึกว่าคุณเคยกลับดูแลออกไป **“ฉันมีบทบาทเป็นผู้ป่วย”** เสื้อผ้าที่เคยสวมใส่มีติดกลับถูกเปลี่ยนให้เป็นตัวใหญ่โคร่งมันให้ความรู้สึกโล่งๆ จนฉันเองก็บอกไม่ถูก เมื่อต้องกลายเป็นผู้ป่วย ฉันต้องนอนใกล้กับคนที่ไม่รู้จัก มันให้ความรู้สึกที่แปลกประหลาด และความรู้สึกกังวลในใจก็ก่อตัวขึ้น เสียงผู้ป่วยไอเป็นจังหวะประสานเสียงกับเครื่องดูดเสมหะดังเป็นระยะๆ จากเตียงอีกฝั่งหนึ่งใกล้กับเคาน์เตอร์พยาบาล มันช่างเป็นเสียงที่ไม่น่าอภิรมย์เอาเสียเลย

แผนกการรักษาขั้นต้นทำให้ฉันมีอุปกรณ์ติดตามตัวมาหนึ่งชิ้น คือสายน้ำเกลือ เวลาจะไปเข้าห้องน้ำฉันต้องเข็นเสาน้ำเกลือ หรือเดินยกขวดน้ำเกลือไปตลอดทางที่ไป ไม่สะดวกเอาซะเลย ฉันคิดในใจ **“นี่สินะความรู้สึกของผู้ป่วย”**

วันวันหนึ่ง ฉันได้แต่นอนบนเตียงเพื่อให้สายน้ำเกลือตามแผนกการรักษา ฉันถูกเจาะเลือดส่งตรวจเป็นระยะ บางทีที่รู้สึกเบื่อ ฉันจะลงมานั่งที่เก้าอี้ข้างเตียงบ้าง พอรู้สึกง่วงก็ป็นกลับขึ้นไปนอนที่เตียงเหมือนเดิม เป็นอยู่แบบนี้อยู่นานหลายชั่วโมง พอตื่นขึ้นมาอีกที พบว่ามีป้ายพลาสติกมาแขวนที่เตียง ห้ามลงจากเตียง ฉันงงไปครู่หนึ่ง นึกถึงคำที่เคยเรียนมาตอนเป็นนักศึกษาพยาบาล Absolute bed rest ซึ่งแปลว่า ฉันต้องนอนอยู่บนเตียงตลอดเวลา

“ขอโทษนะคะ ทำไมห้ามลงจากเตียงล่ะคะ” ฉันถามพยาบาลที่เดินมาตรวจดูปริมาณน้ำเกลือ

“ผลเลือดต่างๆ ดีขึ้นแล้ว แต่เกล็ดเลือดกลับต่ำลงไปอีกค่ะ ต้องเฝ้าระวังการเกิดอุบัติเหตุหรือการเสียเลือดเป็นพิเศษค่ะ” พยาบาลคนดังกล่าวตอบก่อนจะเดินไปที่เตียงถัดไป

เมื่อต้องอยู่แต่บนเตียงตลอดเวลาทำให้ฉันคิดถึงช่วงเวลาของผู้ป่วยในห้องผ่าตัดสูติ- นรีเวช ที่ฉันทำงานอยู่ ต้องถูกจำกัดหลายๆ อย่าง เช่น ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนไหว การทำกิจวัตรประจำวันต่างๆ ทุกอย่างต้องทำบนเตียง แม้แต่การขับถ่ายปัสสาวะยังต้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือ โดยการสอดหมอนอน กล้วโดยสรุปก็คือต้องปัสสาวะบนเตียงนั่นแหละ นี่ฉันกำลังจะเป็นแบบนี้สินะ

บางครั้งฉันก็ได้นอนนิ่งๆ กรอกตาไปมา มองดูเจ้าหน้าที่ที่ทำงานกันยุ่งมาก จนบางครั้งก็รู้สึกเกรงใจ ฉันไม่กล้าที่จะขอหมอนอนอีกครั้ง ซึ่งเป็นครั้งที่สามแล้วของวันนี้ แต่ก็เริ่มปวดปัสสาวะอีก ..น้ำเกลือหมดไปอีกขวดแล้วนี่นา..ฉันคิดในใจ จึงได้แต่แอบคิดว่าจะมีใครว่างพอที่จะแวะมาถามไถ่แถวเตียงเราไหมนะ

ตำแหน่งเตียงนอนของฉันเป็นเตียงที่ติดกับกำแพงเสียด้วยสิ และไม่อยู่ในตำแหน่งของทางเดินด้วย ขณะที่กำลังคิด และรอว่าจะมีใครสักคนผ่านมาบ้าง จู่ๆ ก็มีผู้ช่วยพยาบาลคนหนึ่งเดินเข้ามา ฉันแอบคิดเล่นๆ ในใจว่ากระแสบจิตคงแรง จนทำให้เขาได้ยินเสียงเรียก ทั้งๆ ที่เรายังไม่ได้พูดออกไป

“เอ่อ רבקวนขอหมอนอนหน่อยค่ะ” ฉันพูดด้วยน้ำเสียงเกรงใจ

“ได้ค่ะ รอสักครู่ค่ะ” ผู้ช่วยพยาบาลบอกพร้อมกับยิ้มให้

หลังจากการเจ็บป่วยครั้งนั้น ฉันคิดเสมอว่าตัวเองโชคดี และที่คิดว่าเป็นพยาบาลที่ดีแล้ว แต่ก็ยังสามารถดีกว่าเดิมได้อีกเพียงแค่มีหูทิพย์ โดยใช้ตาและใจฟังความต้องการของผู้ป่วย **“เสียงที่ไม่เคยได้ยิน”** อาจแสดงมาจากสีหน้า แววตา และท่าทางของผู้ป่วย ซึ่งทำให้ฉันได้เรียนรู้และให้การพยาบาลผู้ป่วยได้โดยไม่ต้องให้ร้องขอ เพียงแค่เราคิดตามว่าถ้าเราเป็นเขา เราจะต้องการอะไรในช่วงเวลาแบบนี้

โรงพยาบาลเป็นสถานที่ที่ไม่มีใครอยากจะมาในความคิดของฉัน ถ้าหากไม่มีความจำเป็น ยิ่งถ้าเป็นห้องผ่าตัดแล้วนั้นน้อยคนที่จะอยากมาใช้บริการ แต่สำหรับผู้ป่วยบางคนการรักษานั้นก็มีความสำคัญกับชีวิตของเขา บางคนตรวจพบก้อนเนื้ออกทำให้กังวลว่าอาจจะกลายเป็นเนื้อร้าย บางคนที่กำลังจะกลายเป็นคุณแม่ ซึ่งการคลอดลูกครั้งนี้จำเป็นต้องคลอดโดยวิธีผ่าตัด คนที่นอนโรงพยาบาลหรือต้องรับการรักษาโดยการผ่าตัด หน้าตาจะแสดงความวิตกกังวลออกมาอย่างเห็นได้ชัด ฉันจะไม่ถามแต่ประวัติการรักษา โรคประจำตัวที่ฉันจำเป็นต้องกรอกลงในแบบฟอร์มหรือมองหาแต่ผลการตรวจเลือด ใบเซ็นอนุญาตต่างๆ เท่านั้น เพราะสิ่งเหล่านี้มักจะถูกบันทึกอยู่ในเอกสารต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในเวชระเบียนอยู่แล้ว หรือหากจะถามผู้ป่วยก็คงจะตอบได้คล่องแคล่วเหมือนท่องกันมาเลยทีเดียว เพราะใครๆ ก็ถามแต่ข้อมูลเหล่านี้

แต่เรื่องของจิตใจมักจะไม่ค่อยมีคนให้ความสำคัญมากนัก ทั้งๆ ที่ขณะเจ็บป่วยทางจิตใจนั้นส่งผลกระทบต่อร่างกายคงเป็นเพราะข้อจำกัดในการทำงานหลายๆ อย่างที่เร่งรีบจนเกินไป แต่ฉันไม่ลืมที่จะค้นหาจากตัวผู้ป่วยที่อยู่ตรงหน้า ฉันจึงถามเสมอว่าผู้ป่วยรู้สึกอย่างไร

ทุกวันนี้ฉันจะให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกายและไม่ลืมฟังเสียงที่ไม่ได้พูดของผู้ป่วย ไม่ว่าจะเสียงแห่งความทุกข์ ความกังวล สีหน้า แววตาและท่าทางจึงเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ที่จะต้องฟังให้ได้ ให้เวลาผู้ป่วยในการพูดระบาย บางคนแสดงความกังวลออกมาโดยการร้องไห้ เพียงแค่เราเข้าใจเขา ทั้งๆ ที่เขาไม่ได้พูดออกมา บางคนอายไม่สะดวกใจที่จะบอกความรู้สึกจริงๆ กับคนแปลกหน้า แต่ฉันนี่แหละที่จะใช้ หูทิพย์ ฟังเสียงพวกเขา เสียงที่ไม่ได้พูดออกมา เสียงที่ไม่เคยได้ยิน.....

